

Ankenævnet for Forsikring

Den 28. juni 2023 blev i sag nr. 99361:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

P+, Pensionskassen for Akademikere
Dirch Passers Allé 76
2000 Frederiksberg

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. Tvisten vedrører fra hvilket tidspunkt, selskabet er forpligtet til at betale invalidepension, herunder børnepension. I klageskema af 11/2 2023 til nævnet og i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Klage over den af indklagede fastsatte dato for start af udbetaling af varig invalidepension.

Påstand:

1. Indklagede tilpligtes at anerkende at være pligtig til at betale klageren varig invalidepension fra den 1. juli 2020 til 31. december 2021 med tillæg af procesrenter af de enkelte månedlige udbetalinger, eller fra en af forsikringsankenævnet skønnet senere dato.

2. Indklagede tilpligtes at afholde samtlige af klagerens advokatomkostninger frem til indbringelse af sagen for Forsikringsankenævnet.

Ad 1. Sagsfremstilling og anbringender

Den 26. maj 2019 kommer klageren alvorligt til skade ved en ... motorcykelulykke. På ... sygehus får klageren konstateret brud på 3. og 4. brystryghvirvel, to ribben samt hjernerystelse. Den 3. juni 2019 blev der på ... hospital... foretaget en stabiliserende rygoperation hvor 2.-6. brystryghvirvel blev gjort stive.

Klageren bliver den 20. april 2020 tildelt bidragsfritagelse pr. 1. juli 2019 under den hos indklagede etablerede erhvervsudygtighedsforsikring jf. **bilag 1**, idet klageren opfyldte forudsætningerne herfor jf. forsikringsbetingelsernes pkt. 7.1 jf. **bilag 2**. Allerede dengang var klagerens erhvervsevne nedsat, og ikke kun som [eget erhverv], til under 1/3. Ved skrivelse af 20. april 2021 forlængede indklagede klagerens bidragsfritagelse frem til 1. april 2022, ligeledes på grund af klagerens tilstand jf. **bilag 3**.

Hjernerystelsen har efterladt klageren i en tilstand, der har umuliggjort det at varetage et arbejde [i eget erhverv], ligesom det har haft store konsekvenser for klagerens muligheder i fritids- og familielivet.

Indklagede anerkendte ved skrivelse af 5. maj 2022 jf. **bilag 4**, at klageren er berettiget til varig invalidepension, dog først pr. 1. januar 2022. Det fremgår blandt andet af skrivelsen at:

'For at få udbetalt invalidepension skal din erhvervsevne være nedsat med mindst 2/3 af din fulde erhvervsevne inden for dit fagområde, og nedsættelsen skal være varig.'

Klageren gør gældende, at indklagede ikke har anvendt de korrekte dækningsbetingelser ved fastsættelse af det tidspunkt, hvorfra klageren er berettiget til at få udbetalt varig invalidepension.

Det fremgår ligeledes af en mail fra indklagede sendt den 26. august 2021 jf. **bilag 5** til klageren, at idet der er dækning for faginvaliditet, så er det dækningen beskrevet på indklagedes hjemmeside, der er relevant og ikke forsikringsbetingelserne. Af mailen fra den 26. august 2021 fremgår det:

'Angående den formulering i forsikringsbetingelserne som siger følgende:

Hvis du bliver erhvervsudygtig, har du ret til invalidepension fra den 1. i måneden, efter din varige erhvervsudygtighed er indtrådt, medmindre du er fyldt ... år. P+ bedømmer dig erhvervsudygtig, hvis du har fået tilkendt offentlig førtidspension eller efter regler fastsat af bestyrelsen.

Dette er i forhold til de medlemmer som ikke kan få faginvaliditet.

I dit tilfælde skal du forholde dig til det som er beskrevet på hjemmesiden som siger følgende:

Udbetaling af invalidepension forudsætter, at din erhvervsevne som jurist, økonom eller ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig.'

Uanset indklagedes anerkendelse af, at det er klagerens erhvervsevne [i eget erhverv], der er afgørende, har indklagede på trods af flere skrivelser fra klageren, fastholdt at retten til varig invalidepension først foreligger pr. 1. januar 2022 da der først var her, jf. den tværfaglige afslutningsrapport fra [firma1] **bilag 6**, der forelå dokumentation for klagerens erhvervsnedsættelse.

Det fremgår af denne rapport, at den varige erhvervsudygtighed først anses som indtrådt den 9. december 2021, hvilket også er den dag [firma1] afsluttede deres forløb. I rapporten konkluderedes det at:

'... [... = klageren] kognitive funktionsevne ift. Arbejde er væsentligt og varigt nedsat til det ubetydelige i ethvert erhverv og der kan ikke peges på nogen behandlinger, træning eller foranstaltninger, der kan øge funktionsevnen i forhold til arbejdsmarkedet.'

Det fremgår tillige af den tværfaglig afslutningsrapport fra [firma1], at klageren den 6. maj 2021 påbegyndte et praktikforløb hos sin tidligere arbejdsgiver som [eget erhverv]. Det stod imidlertid, umiddelbart efter forløbets påbegyndelse, klart, at arbejdsprøvningen måtte afbrydes, da det var åbenbart, at klager ikke var i stand til at varetage arbejdsopgaverne. Praktikken blev derfor afbrudt allerede den 2. juli 2021 (i rapporten står der fejlagtigt 2. juni 2021) med følgende begrundelse:

'Praktikken afbrydes, da der ikke er mulighed for progression og at der findes en ny praktik med udelukkende praktisk indhold.'

Det fremgår ligeledes af den tværfaglig afslutningsrapport fra [firma1], at:

'... opgaverne var betragteligt mindre kognitivt krævende end tidligere svt. assistentopgaver'.

'... kan sidde i sit eget kontor og har ergonomisk korrekt udstyr. Han bestemmer selv tempo og tilrettelæggelse. Der er stadig tale om skærmarbejde men nu kun i 20 min ad gangen efterfulgt af pause på 40 min. Er på arbejde 3-3½ timer med en effektiv arbejdstid på 1 time sv.t. 33%.

Arbejdstiden har været som følger:

Uge 15-17: ..., 2 timer hver dag

Uge 18-20: ..., 3-3½ timer hver dag

Uge 21-22 ..., 4 timer hver dag'

Konklusionen i den tværfaglige afslutningsrapport fra [firma1] baseres på en status fra [firma1] af 20. juli 2021 jf. **bilag 7**, hvoraf det fremgår, at der ikke er progression på trods af omlagte mødetider og skånehensyn. Det fremgår ligeledes heraf, at en ny praktikplads ikke vil være [i eget erhverv].

I forlængelse af klagerens ansøgning om varig invalidepension blev klager på indklagedes foranledning undersøgt af speciallæge [neurolog2] den 4. januar 2022, der i speciallægeerklæringen af 10. januar 2022 jf. bilag 8 konkluderede:

'Der er tale om følger efter hjernerystelse og brud på 3. og 4. brystryghvirvel. Tilstanden har været uændret gennem det sidste 1½ år og vurderes som værende stationær'.

Det kan derfor lægges til grund, at klagers erhvervsevne som [eget erhverv] har været nedsat til 1/3 eller derunder, og at denne tilstand har været uforandret siden 4. juli 2020. Det er derfor ikke korrekt, når indklagede gør gældende, at den varige erhvervsevnenedsættelse [i eget erhverv] først er dokumenterbart nedsat i december 2021.

Den 27. september 2022 skrev klagerens advokat blandt andet følgende til indklagede jf. **bilag 9**:

...

Den 6. oktober 2022 svarede indklagede jf. **bilag 10**, at man på baggrund af denne henvendelse havde besluttet at revurdere sagen, og i den forbindelse igen ville bede Videnscenter for Helbred og Forsikring om at se på sagen. Den 16. november 2022 vendte indklagede tilbage og oplyste, at den tidligere trufne afgørelse fastholdtes jf. **bilag 11**. Det anføres blandt andet i skrivelsen:

'Som det fremgår af Videnscenter for Helbred & Forsikrings brev af 12. oktober 2022, har videnscentret vurderet, at din klients varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarende forløb hos [firma1].'

Videnscenter for Helbred & Forsikring skriver i deres vurdering af 12. oktober 2022 jf. **bilag 12**:

'Herefter forsøges erhvervsevnen afklaret i et tværfagligt forløb hos [firma1], som løber fra maj 2021 til december 2021. Konklusionen i deres tværfaglige vurdering er, at det ikke vurderes realistisk, at der vil ske spontan bedring. Det samme underbygges af speciallæge i neurologi i januar 2022.

Vores vurdering er derfor, at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarede forløb hos [firma1]. Forsikredes helbredssituation har dog sandsynligvis været den samme i maj 2021, her var det dog ikke dokumentet.'

Det fremgår af skrivelsen, at det opdrag som Videnscenter for Helbred & Forsikring har fået fra indklagede ikke er tilpasset klagerens forsikringsdækning. Det fremgår, at der skal gives en:

'... vurdering af dokumenteret stationær tilstand med varig betydning for erhvervsevnen'.

At indklagede ikke har angivet, at det er klagerens erhvervsevne som [eget erhverv], der skal vurderes, men blot henvist til erhvervsevnen bekræfter, at heller ikke revurdering foretaget af Videnscenter for Helbred & Forsikring tager afsæt i de i henhold til forsikringsdækning relevante forhold, og dermed ikke kan anvendes som grundlag for en korrekt afgørelse. Det bemærkes, at også Videnscenter for Helbred & Forsikring vurderer, at klagers tilstand har været uændret siden maj 2021.

Da det i speciallægeerklæringen af 4. januar 2022 - der i sagens natur er udarbejdet af en speciallæge, der fysisk har undersøgt klageren - konkluderes, at klagerens helbredssituation er stationær og har været uændret siden 4. juli 2020, gør klager gældende, at der foreligger relevant dokumentation for, at klagerens tilstand var stationær allerede pr. 4. juli 2020.

Det gøres i den forbindelse gældende, at de relevante forudsætninger for klagerens berettigelse til invalidepension pr. 4. juli 2020 er opfyldt, idet klagerens erhvervsevne som [eget erhverv] siden denne dato har været uforandret og dermed varig, samt nedsat til under 1/3.

Klager gør derfor gældende, at indklagede uretmæssigt har taget udgangspunkt i tidspunkt for afslutningen af [firma1s] arbejdsprøvning, og således fejlagtigt i klagerens generelle erhvervsevne.

Dermed er det af indklagede fastsatte starttidspunktet for udbetaling af varig invalidepension fastsat uden hensyn til, at klagerens forsikringsdækning omfatter faginvaliditet, og er dermed er starttidspunktet fastsat i direkte modstrid med den dækning, som indklagede selv har bekræftet, at klageren er omfattet af.

Ad 2. påstand.

Siden anmeldelsen af forsikringsbegivenheden har klager konstateret en håndtering fra indklagedes side der har bestået af lange svartider og i visse tilfælde manglende svar. Dertil kommer fremsendte dokumenter og skrivelse, der indeholder forkerte oplysninger. Som følge af denne sagsbehandlingshåndtering, så klageren sig nødsaget til at antage advokat, der kunne varetage klagerens interesser, ved ansøgning om varig invalidepension. Forsikringsbegivenheden der ligger til grund for denne sag har efterladt klageren med kognitive begrænsninger, hvormed ansøgningsprocessen, der selv ved en ordentlig og god sagsbehandling, ville være udfordrende for klageren selv at håndtere.

Den 4. august 2020 modtog klageren brev fra indklagede med besked om, at pensionsbidraget var bortfaldet, og med en pensionsoversigt pr. 1. september 2020 jf. **bilag 13**.

Klageren var imidlertid allerede på dette tidspunkt bidragsfritaget og dermed var skrivelsen fra indklagede indholdsmæssig forkert, og indholdet gjorde derfor i sagens natur klageren urolig. Klager kontaktede indklagede med henblik på at få en skriftlig bekræftelse på, at det fremsendte var fejlbehæftet. En ansat hos indklagede kontaktede klageren telefonisk og bekræftede, at man havde sendt et forkert brev. Det oplystes ligeledes, at det var pensionsoversigten fra februar 2020, der var gældende jf. **bilag 14**.

På trods af klagerens anmodning om at få skriftlig bekræftelse på, at der var sket en fejl og anmodning om at få tilsendt en korrekt pensionsoversigt, modtog klageren intet. Klager fik kun tilsendt en intern mail jf. **bilag 29**, hvoraf det fremgår, at klageren skulle kontaktes vedrørende '...et BFD-brev, men er bevilget bidragsfritagelse'.

Medio oktober 2020 spurgte klageren til status og fik oplyst, at ansøgningen om bidragsfritagelse var under behandling. Den 30. oktober 2020 modtog klageren et brev fra indklagede med besked om, at bidragsfritagelsen ophørte, men at klageren kunne genansøge om bidragsfritagelse jf. **bilag 15**.

Den 19. november 2020 fremsendte klageren en ansøgning om forlængelse af bidragsfritagelse jf. **bilag 25**.

Klagerens ansøgning om bidragsfritagelse 'besvaredes' den 2. december 2020, hvor klageren modtog et brev om, at indklagede til brug for ansøgning om invalidepension, havde brug for yderligere dokumentation jf. **bilag 16**. Samme dag skrev klageren til indklagede, at der alene ansøgte om bidragsfritagelse og ikke invalidedækning, og klageren bad endnu engang om at få dokumenteret den korrekte pension, forsikringer og invalidedækning jf. **bilag 17**. På dette tidspunkt var klageren bekymret for, hvorvidt alle relevante dækninger blev opretholdt. Heller ikke denne henvendelse modtog klageren svar på. Indklagedes kritisable håndtering af sagen, bidrog yderligere negativt til klagers situation.

På trods af flere telefoniske henvender, fik klageren ikke et svar og sendt derfor den 11. december 2020 e-mail til indklagede, hvor klager stillede to konkrete spørgsmål jf. **bilag 24**:

'1: Er jeg fuldt dækket uden risiko for at ryge ud af systemet så længe skadesteamet er ved at behandle min bidragsfritagelse på trods af, at det i første omgang kun var bevilliget ind til 1/11-2020, og jeg stadig ikke indbetaler pension?

2: Jeg er telefonisk blevet oplyst at mine dækninger er som de fremsendte pr 29/2-2020. Kan I bekræfte at det er tilfældet pt. ? (jeg har ikke mulighed for selv at se det elektronisk da systemet siger jeg bliver behandlet manuelt)

Jeg går ud fra at i kan svare ja til begge. Såfremt det ikke er tilfældet, vil jeg forvente, at jeg oplyses dette snarest inden evt. frister for at rette fejlene udløber.'

Denne e-mail besvaredes alene med autosvar med følgende tekst jf. **bilag 26**:

'Tak for din henvendelse.

Vi har ekstraordinært travlt i øjeblikket, men vi vender tilbage til dig hurtigst muligt.'

Den 28. januar 2021 bekræfter en ansat hos indklagede, at indklagede havde oplyst klageren telefonisk, at såfremt der tilkendes forlængelse af bidragsfritagelsen, så vil det være i forlængelse af det tidspunkt, hvor bidragsfritagelsen ophørte jf. **bilag 27**.

Først den 20. april 2021 – 5½ måned efter ophør af bidragsfritagelsen og fremsendelse af ansøgning om forlængelse af bidragsfritagelsen – modtog klageren oplysning om, at der var tilkendt klageren forlængelse af bidragsfritagelsen jf. **bilag 28**.

Ultimo februar 2021 fik klageren ikke - som normalt - tilsendt en pensionsoversigt og klageren blev derfor bekymret. Gennem måneder forsøgte klageren telefonisk at få hjælp hos indklagede.

Først den 7. juni 2021 lykkedes det for klageren at få en ansat hos indklagede til at fremsende en mail, jf. **bilag 18**, hvori det fremgik:

'Jeg har talt med min kollega i dag, og hun har i dag rykket afdelingen som er ansvarlig for pensionsoversigten.

Vi har bedt dem om at sende dig en mail, når du kan tilgå din pensionsoversigt på Min Pension.'

Den 23. juni 2021 var det efter det for klager oplyste stadig ikke muligt for indklagede at sende en pensionsoversigt, men det lykkedes klageren at få tilsendt et screendump af pensionsoversigten, med forbehold for ændringer, fra en ansat hos indklagede jf. **bilag 19**.

Den 26. august 2021 oplyste indklagede blandt andet, at det ikke kunne oplyses, hvornår pensionsoversigten kunne fremsendes til klageren jf. **bilag 5**.

Den 30. august 2021 rykkede klageren endnu engang for at få tilsendt en 'rigtig' pensionsoversigt jf. **bilag 20**. Først den 1. september 2021 fremsendte indklagede en pensionsoversigt til klageren jf. **bilag 21**.

Som følge af det ovenfor beskrevne forløb indklagede har udsat klageren for, der som det fremgår af de lægelige akter, er alvorligt kognitivt og fysisk invalideret, så klager sig nødsaget til at antage advokat til at forestå ansøgningsprocessen om varig invalidepension. Det var åbenbart for klageren, at det ikke ville være en realistisk mulighed at håndtere ansøgningsprocessen selv.

Den omfattende korrespondance der har været i sagen mellem klagerens advokat og indklagede, har et omfang, der ville havde været umuligt for klageren selv at håndtere. Indklagedes erkendelse af, at sagen skulle til revurdering hos Videnscenter for Helbred & Forsikring bekræfter, at det var nødvendigt for klageren at lade sig bistå af advokat, og følgelig har de afholdt omkostninger til advokat været nødvendige. Klagerne kræver på den baggrund et passende og rimeligt beløb til dækning af sine advokatombudsninger der indtil anlæggelse af nærværende klagesag, udgør kr. 68.702,07 jf. **bilag 30**."

Selskabet har i brev af 23/2 2023 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken forsikring er der tale om

Klager har som uddannet ... været medlem af Pensionskassen P+ siden 29. september 2004.

For pensionsordningen gælder vilkårene i pensionsregulativ P+ Regulativ 2011, tidligere DIP Regulativ 4 (**Bilag A**) og forsikringsbetingelser til P+ Regulativ 2011, tidligere DIP Regulativ 4 (bilag 2).

Dækningen omfatter varig invalidepension samt bidragsfritagelse, jf. pkt. 5 i pensionsregulativet og pkt. 8 i forsikringsbetingelserne. Erhvervsevnen vurderes efter regler fastsat af bestyrelsen, og det fremgår af selskabets hjemmeside, at dækning forudsætter, at klagers fagretlige erhvervsevne som jurist, økonom eller ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig (dele af bilag 5).

Hvad handler sagen om

Sagen angår spørgsmålet om, fra hvilket tidspunkt klagers erhvervsevne var varigt nedsat i dækningsberettigende grad. Herudover har klager krævet et passende og rimeligt beløb til dækning af sine advokatombudsninger.

Sagsfremstilling

Den 26. maj 2019 forulykkede klager på motorcrosscykel. I forbindelse med ulykken fik han brud på

3. og 4. brystryghvirvel samt to ribbensbrud og stød mod hovedet. Efterfølgende fik han foretaget stabiliserende rygoperation. Det første halve år efter ulykken indgik klager i adskillige behandlings- og genoptræningsforløb. I efteråret 2019 forsøgte klager sig kortvarigt med at genoptage arbejdsfunktionen, men måtte opgive dette. I januar 2020 startede klager igen i sin konsulentvirksomhed, men havde blandt andet svært ved at klare skærmarbejdet. Arbejdstiden blev gradvist øget, og klager forsøgte sig med hjemmearbejde. Klager blev efterfølgende tilknyttet neuropsykolog ved ... instituttet og hjerneskadekoordinator ved ... kommune samt gennemgik forskellige træningsforløb (bilag 8). Klager blev ligeledes undersøgt af speciallæge i neurologi [neurolog1] den 25. januar 2021, 9. marts 2021 og 4. maj 2021. Neurologen afsluttede behandlingen den 4. maj 2021 med konklusionen, at der ikke var yderligere neurologiske tilbud.

Han henviste til, at *'det nok var på sin plads at holde en pause med de forskellige træninger og i stedet koncentrere sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstiden efter evne.'* (Bilag B).

Den 2. december 2020 henviste Jobcentret i ... klager til praktikforløb via [firma1], der 6. maj 2021 vurderede, at det var nødvendigt at afklare klager i en anden type praktik end et praktikforløb hos klagers tidligere arbejdsgiver, selv om der i praktikken blev taget flere skånebehov, fordi klager i sit oprindelige erhverv ikke kunne skånes i forhold til skærmarbejde. Herefter blev en ny praktik udelukkende med opgaver af fysisk karakter iværksat efter sommerferien til 9. december 2021. Ved afslutningen af det samlede praktikforløb vurderede [firma1], at klagers 'kognitive funktionssevne ift. arbejde er væsentligt og varigt nedsat til det ubetydelige i ethvert erhverv og der kan ikke peges på nogen behandlinger, træning eller foranstaltninger, der kan øge funktionsevnen i forhold til arbejdsmarkedet' (bilag 6 og 7).

Den 24. oktober 2021 søgte klager om invalidepension. Vi bekræftede modtagelsen og beskrev et typisk forløb for en ansøgning om invalidepension (Bilag C). Til vurdering af sagen indhentede vi en speciallægeerklæring fra speciallæge i neurologi [neurolog2] (bilag 8). Den 11. marts 2022 blev klager tilkendt offentlig førtidspension med virkning fra den 1. april 2022 (Bilag D).

Vi tilkendte den 5. maj 2022 (Bilag 4) klager invalidepension fra 1. januar 2022. Den 2. juni 2022 klagede klagers advokat over afgørelsen (Bilag E). Vi besvarede klagen ved brev af 15. juni 2022 (Bilag F). Efterfølgende udspandt sig en dialog mellem klagers advokat og P+, idet advokaten havde nogle opklarende spørgsmål. Vi sendte en opfølgende mail til klagers advokat den 27. juni 2022 (Bilag G), og klagers advokat sendte et brev af 28. juni 2022 til os (Bilag H), som vi besvarede den 30. juni 2022 (Bilag I). Den 11. juli 2022 klagede klagers advokat over det fastsatte tidspunkt for start af udbetaling af varig invalidepension til vores klageansvarlige (Bilag J). Vores klageansvarlige besvarede klagen den 22. august 2022 (Bilag K). Hun fastholdt vores afgørelse om at tilkende varig invalidepension fra den 1. januar 2022, da vi efter en samlet vurdering vurderede, at medlemmets erhvervsevne varigt var nedsat fra december 2021 ud fra følgende begrundelse:

'P+ vurderer først varigt erhvervsevnetab fra det tidspunkt, hvor varigheden er indtruffet.

Det vil sige:

- lidelsen skal være dokumenteret stationær med et erhvervsevnetab på mindst 2/3
- der kan ikke længere forventes en bedring i helbredstilstanden, så arbejdsevnen kan udvikle sig
- alle behandlingsmuligheder er samtidigt afprøvet og udtømte

Din klient blev første gang set af neurolog [neurolog1] fra ... Hospital ..., ... den 25. januar 2021, igen den 9. marts 2021, hvorefter forløbet blev afsluttet den 4. maj 2021. Din klient startede herefter et forløb hos [firma1] den 6. maj 2021, der først blev afsluttet den 9. december 2021.

Den varige erhvervsudygtighed vurderes derfor først at være indtrådt den 9. december 2021, hvor [firma1] i den tværfaglige afslutningsrapport fra samme dato konkluderer, at der ikke er yderligere behandlingsmuligheder i forhold til symptomer efter hjernerystelse, der udgjorde den største barriere i forhold til at varetage funktioner på arbejdsmarkedet, og at det ikke vurderes realistisk, at der vil ske en væsentlig spontan bedring.

P+ beder Neurologisk speciallæge [neurolog2] om at udfærdige en speciallægeerklæring, for at underbygge vores vurdering, og da den foreligger den 4. januar 2022, fremgår det, at der er tale om følger efter hjernerystelse og brud på 3. og 4. bryst ryghvirvel, og at tilstanden har været uændret gennem det sidste 1,5 års tid, og vurderes som værende stationær.

P+ konkluderer, at medlemmets erhvervsevne ikke kan have været nedsat varigt før tidligst den 9. december 2021, da det før omtalte varighedskriterie skal være opfyldt – din klient blev tilset af både en neurolog samt kom i forløb hos [firma1].

Den 1. april 2022 tilkendes din klient førtidspension.

P+ sender derfor sagen til vurdering hos Videnscenter for Helbred og Forsikring den 7. april 2022, for at få fastsat datoen for, hvornår varigheden i erhvervsevnen er nedsat. De foretager en vejledende medicinsk vurdering af erhvervsevnetabet den 22. april 2022 med det udfald, at erhvervsevnen som [eget erhverv] først var varigt nedsat med mindst 2/3 fra december 2021.'

*Den 27. september 2022 sendte klagers advokat supplerende bemærkninger til sagen (**Bilag L**). Med henblik på at sikre os en fyldestgørende oplysning af sagen forelagde vi på ny sagen for Videncenter for Helbred & Forsikring, hvilket vi meddelte klagers advokat ved mail af 6. oktober 2022 (**Bilag M**). Vi bad videntret om en konkret stillingtagen – og uddybende begrundelse for denne – til hvornår lidelsen er dokumenteret stationær og alle behandlingsmuligheder er udtømte.*

Vi udbad os tillige videntrets stillingtagen til, om der var den nødvendige dokumentation for, at stationærtidspunktet eventuelt var til stede allerede fra et tidligere tidspunkt end december 2021.

Videncenter for Helbred & Forsikring sendte os sin vurdering den 13. oktober 2022 (Bilag 13). Videntret vurderede, at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarende forløb hos [firma1], idet de bemærkede, at forsikredes helbreds-situation dog sandsynligvis havde været den samme i maj 2021, men på det tidspunkt var erhvervsevnenedsættelsen ikke dokumenteret. Videntret begrundede den samlede vurdering med blandt andet følgende:

'I maj 2021 konkluderes at der har været 2 måneders sygemelding, hvor det er gået rimeligt. Forsikrede har i perioden koncentreret sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstiden efter evne.

Det kan således konkluderes, at forsikrede har gennemgået de fleste af de non-farmakologiske behandlingstilbud for langvarige post-commotiogener, og at disse helt frem til maj 2021 har medført visse forbedringer i symptomer og gener. Hvilken indflydelse disse forbedringer har haft for forsikredes arbejdsevne er dog på dette tidspunkt ikke afklaret. Jf. speciallægens anbefaling om at holde pause med træning og i stedet koncentrere sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstid efter evne.

Herefter forsøges erhvervsevnen afklaret i et tværfagligt forløb hos [firma1], som løber fra maj 2021 til december 2021. Konklusionen i deres tværfaglige vurdering er, at det ikke vurderes realistisk, at der vil ske en spontan bedring. Det samme underbygges af speciallæge i neurologi i januar 2022'.

Vi gennemgik på ny sagen og fastholdt efter en samlet vurdering af klagers erhvervsevne og forløbet til afklaring samt videncentrets samlede og uddybede vurdering vores tidligere afgørelse (Bilag 11), idet vi blandt andet skrev:

'Som det fremgår af Videncenter for Helbred & Forsikrings brev af 12. oktober 2022, har videncenteret vurderet, at din klients varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarende forløb hos [firma1]. Som det også fremgår af vores tidligere klageansvarliges afgørelse af 22. august 2022, er det én betingelse blandt flere betingelser for at opfylde kravet om, at varigheden er indtruffet, at lidelsen er dokumenteret stationær med et erhvervsevnetab på mindst 2/3. Det er således først fra dette tidspunkt, at der foreligger et varigt erhvervsevnetab. Videncenter for Helbred & Forsikring vurderer, at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarende forløb hos [firma1].'

Herefter indbragte klagers advokat sagen for Ankenævnet for Forsikring den 11. februar 2023.

Begrundelse

Klage over P+'s fastsatte tidspunkt for start af udbetaling af varig invalidepension

Selskabet fastholder afgørelsen.

Der er ifølge vilkårene krav om en varig nedsættelse af den fagspecifikke erhvervsevne til 1/3 eller mindre. Klager har således ikke ret til dækning ved en midlertidig nedsættelse af den fagretlige erhvervsevne, men alene ved en varig nedsættelse i dækningsberettigende grad.

Det afhænger af en samlet vurdering af de lægelige og faktiske forhold i sagen, om den fagretlige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad og fra hvilket tidspunkt.

Det er efter almindelige forsikringsretlige principper klageren, der skal dokumentere, at hans fagretlige erhvervsevne er varigt nedsat med 2/3 eller mere, og herunder fra hvilket tidspunkt den fagretlige erhvervsevne er varigt nedsat i dækningsberettigende grad.

Efter selskabets opfattelse har klageren ikke dokumenteret, at hans fagspecifikke erhvervsevne er nedsat i tilstrækkeligt omfang på et tidligere tidspunkt end den 1. januar 2022, fra hvilket tidspunkt klager er tilkendt varig invalidepension.

P+ er ikke enig i klagers påstand om, at vi ikke har anvendt de korrekte dækningsbetingelser ved fastsættelse af det tidspunkt, hvorfra klageren er berettiget til at få udbetalt varig invalidepension.

Vi anvender betingelserne, som nævnt ovenfor under Hvilken forsikring er der tale om.

P+ baserer hovedsagelig tidspunktet for den varige erhvervsevnenedsættelse ud fra Videntcenter for Helbred & Forsikrings seneste samlede vurdering af forløbet (bilag 12), hvor videntcenteret vurderer, *'at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige forløb hos [firma1]'*. Videntcenteret bemærker dog, at klagers helbredssituation dog sandsynligvis har været den samme i maj 2021, men at erhvervsevnenedsættelsen ikke var dokumenteret på dette tidspunkt.

Der kan tidligst ske udbetaling af varig invalidepension, når lidelsen er dokumenteret stationær og alle behandlingsmuligheder er udtømte og afprøvede. Speciallæge i neurologi [neurolog1] afsluttede behandlingen den 4. maj 2021 med konklusionen, at der ikke var yderligere neurologiske tilbud, og han henviste til, at der skulle planlægges en arbejdsprøvning (bilag B). Det er således først på et tidspunkt efter disse neurologiske tilbud og relevant arbejdsprøvning er endeligt afsluttet, at varigheden tidligst kan være indtruffet.

Endvidere skal lidelsen være dokumenteret stationær med et erhvervsevnetab med mindst 2/3.

Formelt set er erhvervsevnetabet først dokumenteret med den tværfaglige afslutningsrapport af 9. december 2021 (Bilag 6). Det kan dog overvejes, om dokumentation for klagers nedsættelse af den fagretlige erhvervsevne kan siges at foreligge allerede i starten af arbejdsprøvningsforløbet et sted i perioden mellem 1. juni 2021 og 1. januar 2022, hvor det lå klart, at klager ikke kunne klare praktik i eget erhverv, da hans skånebehov ikke ved sådant arbejde kan iagttages i nødvendig grad særligt i forhold til skærmarbejde.

Samlet set vurderer selskabet, at klagers erhvervsevne ikke er varigt nedsat i dækningsberettigende grad tidligere end den 1. januar 2022.

P+ anmoder derfor om, at klagen ikke tages til følge, dog med mulighed for at Ankenævnet ud fra ovenstående vurderer, at det dækningsberettigende erhvervsevnetab vurderes dokumenteret og således varigt på et tidligere tidspunkt i perioden 1. juni 2021 og 1. januar 2022.

Klagers advokatomkostninger

Klager har nedlagt påstand om, at P+ tilpligtes at afholde samtlige af klagerens advokatomkostninger frem til indbringelse af sagen for Ankenævnet for Forsikring.

Ifølge ankenævnets praksis har forsikringstagere kun helt undtagelsesvist krav på omkostninger til advokatbistand.

Henset til, at klager efter sin ulykke har været i en helbredstilstand, hvor han har haft mere vanskeligt ved at overskue sine forsikringsdækninger og hele processen, samtidig med at der har været u hensigtsmæssigheder ved nogle af vores automatisk generede breve i klagers ansøgningsperiode, har P+ forståelse for, at det kan have været vanskeligt for klager til fulde at danne et overblik over sine rettigheder og pligter.

P+ anerkender på den baggrund, at medlemmet kan have haft behov for professionel bistand i en periode. Derfor tilbydes pr. kulance at betale en del af klagers advokatomkostninger frem til indbringelsen af sagen for Ankenævnet for Forsikring.

Ankenævnet anmodes om at fastsætte, hvor stor en andel af advokatomkostningerne, som det vil være rimeligt, at P+ eventuelt afholder. Det bemærkes, at dele af advokatens rådgivning vedrører forsikringsdækninger hos andre selskaber."

Klagerens advokat har i brev af 14/3 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikringsdækning

Indklagede anfører, at det er vilkårene i pensionsregulativ P+ Regulativ 2011, tidligere DIP Regulativ 4 (Bilag A) og forsikringsbetingelser til P+ Regulativ 2011, tidligere DIP Regulativ 4 (bilag 2) der er afgørende ved fastsættelse af tidspunktet for klagerens varige erhvervsnedsættelse.

Det oplyses, at dækningen omfatter varig invalidepension samt bidragsfritagelse, jf. pkt. 5 i pensionsregulativet og pkt. 8 i forsikringsbetingelserne, og at erhvervsevnen vurderes efter regler fastsat af bestyrelsen, og det fremgår af selskabets hjemmeside, at dækning forudsætter, at klagers fagretlige erhvervsevne som jurist, økonom eller ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig (dele af bilag 5).

Som tidligere anført, fremgår det af mail fra indklagede af 26. august 2021 jf. bilag 5 til klageren, at idet der er dækning for faginvaliditet, så er det dækningen beskrevet på indklagedes hjemmeside, der er relevant og ikke forsikringsbetingelserne. Af mailen fra den 26. august 2021 fremgår det:

...

Indklagede har derfor bekræftet at det er klagerens evne til at arbejde som [eget erhverv], der skal være nedsat til 1/3 eller derunder og varig.

Det er klagerens opfattelse at indklagede ikke forholder sig til indholdet i dokumentationen, men alene det tidspunkt hvor dokumentationen foreligger, og dermed fastsætter tidspunkt for varig invalidepension kunstigt sent. Der ses ingen steder at være hjemmel til denne fortolkning.

Tværtimod fremgår det af forsikringsbetingelsernes pkt. 8.1 om varig invalidepension jf. bilag 2, som indklagede selv henviser til at:

'Hvis du bliver erhvervsudygtig, har du ret til invalidepension fra den 1. i måneden, efter din varige erhvervsudygtighed er indtrådt, medmindre du er fyldt ... år.'

Heraf fremgår, at det er tidspunktet for hvornår den varige erhvervsudygtighed er indtrådt der er afgørende for forsikringstagerens ret til varig invalidepension, og ikke det (tilfældige) tidspunkt hvor den dokumentation foreligger.

Dokumentation

Dokumentation for at den varige erhvervsudygtighed er indtrådt 4. juli 2020 fremgår af den speciallægeerklæring der blev indhentet på indklagedes foranledning hos speciallæge [neurolog2] den 4. januar 2022 jf. bilag 8. I erklæringen oplyses følgende:

'Der er foretaget relevant udredning og forsøgt relevant behandling. Det har ikke været muligt at varetage tidligere arbejde og der er nu forsøgt arbejdsprøvning, hvor der klares 2-4 timer om ugen....'

Konklusion

Der er tale om følger efter hjernerystelse og brud på 3. og 4. brystryghvirvel. Tilstanden har været uændret gennem det sidste 1½ år og vurderes som værende stationær'.

Der er for dette tidspunkt derfor ikke tale om aktivering af dækningen 'midlertidig nedsættelse af den fagretlige erhvervsevne', som indklagede i sit høringssvar gør gældende at klageren ikke er berettiget til, men derimod en dokumenteret varig nedsættelse af klagers erhvervsevne til 1/3 eller derunder som [eget erhverv].

Speciallægens konklusion understøttes af [firma1s] afslutningsrapport, hvoraf det fremgår, at klagerens praktikforløb som [eget erhverv] opgives kort efter forløbet, er påbegyndt.

'Praktikken afbrydes, da der ikke er mulighed for progression og at der findes en ny praktik med udelukkende praktisk indhold.'

Også udtalelsen fra Videnscenter for Helbred & Forsikring tilslutter sig denne vurdering i deres udtalelse af 12. oktober 2022 jf. bilag 12.

'Herefter forsøges erhvervsevnen afklaret i et tværfagligt forløb hos [firma1], som løber fra maj 2021 til december 2021. Konklusionen i deres tværfaglige vurdering er, at det ikke vurderes realistisk, at der vil ske spontan bedring. Det samme underbygges af speciallæge i neurologi i januar 2022.'

Vores vurdering er derfor, at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarede forløb hos [firma1]. Forsikredes helbredssituation har dog sandsynligvis været den samme i maj 2021, her var det dog ikke dokumenteret.'

Det skal igen påpeges, at indklagede ved forespørgslen til Videnscenter for Helbred & Forsikring ikke har præciseret, at det er klagerens erhvervsevne som [eget erhverv], der skal vurderes, men blot har henvist til erhvervsevnen generelt.

Ligeledes forholder det sig som anført med [firma1s] arbejdsprøvning. Formålet med den var at afklare klagerens generelle erhvervsevne, hvorfor arbejdsprøvningen er forsat efter, at det er konstateret, at klageren ikke kan arbejde som [eget erhverv].

Det kan dermed konkluderes, at klageren ved speciallægeerklæringen jf. bilag 8 har dokumenteret, at den varige erhvervsevne som [eget erhverv] har været nedsat til 1/3 eller derunder allerede siden 4. juli 2020. Denne konklusion understøttes tillige af [firma1s] konklusion, der umiddelbart efter påbegyndt praktik som [eget erhverv] må afslutte dette forløb 2. juli 2021 og påbegynde et nyt forløb med praktisk arbejde. Ligeledes vurderer Videnscenter for Helbred & Forsikring, at klagerens tilstand var den samme i maj 2021 som ved afslutning af [firma1s] praktikforløb i december 2021.

Klageren fastholder derfor påstand 1.

Ad 2. påstand.

Klageren kan konstatere, at indklagede er enig i at forløbet som klageren har været igennem hos P+ har nødvendiggjort klagerens behov for advokatbistand ved håndtering af sagen.

Det anføres af indklagede, at en del af klagerens advokatudgifter har relateret sig til rådgivning vedrørende forsikringsdækninger hos andre selskaber. Det kan i den forbindelse oplyses, at det drejer sig om 3 ulykkesforsikringer, der er blevet vurderet, i forlængelse af indklagedes forsik-

ringsdækning. Af det samlede tidsforbrug og dermed advokatombkostninger er det ca. 2 timer, svarende til 4.560 kr. der kan henføres hertil.

Under hensyn hertil reduceres påstandsbeløbet i påstand 2 med DKK 4.560, således at påstand 2 er reduceret til DKK 64.142,07."

Selskabet har i brev af 27/3 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Klage over P+'s fastsatte tidspunkt for start af udbetaling af varig invalidepension

Vi skal bemærke, at vi har vurderet klagers varige fagretlige erhvervsudygtighed, jf. vores tidligere høringsvar.

...

Med vores bemærkninger i høringsbrevet af 23. februar 2023 har vi netop forholdt os til indholdet i dokumentationen, idet vi har skrevet:

'Formelt set er erhvervsevnetabet først dokumenteret med den tværfaglige afslutningsrapport af 9. december 2021 (Bilag 6). Det kan dog overvejes, om dokumentation for klagers nedsættelse af den fagretlige erhvervsevne kan siges at foreligge allerede i starten af arbejdsprøvningsforløbet et sted i perioden mellem 1. juni 2021 og 1. januar 2022, hvor det lå klart, at klager ikke kunne klare praktik i eget erhverv, da hans skånebehov ikke ved sådant arbejde kan iagttages i nødvendig grad særligt i forhold til skærmarbejde.'

Det kan næppe afgøres med fuldstændig sikkerhed, hvornår den varige fagretlige erhvervsudygtighed som [eget erhverv] præcist er indtrådt. Det er imidlertid P+'s vurdering, at indholdet i dokumentationen for klagers varige fagretlige erhvervsudygtighed ligger på et tidspunkt i perioden 1. juni 2021 og 1. januar 2022.

Klager konkluderer på side 3 i høringsvaret, at klager ved speciallægeerklæringen (bilag 8) har dokumenteret, at den varige erhvervsevne som [eget erhverv] har været nedsat til 1/3 eller derunder allerede siden 4. juli 2020.

P+ er ikke enig heri, da alle behandlingsmuligheder på dette tidspunkt ikke var samtidigt afprøvet og udtømte, idet klager først ses ved neurolog herefter, og neurologens undersøgelser blev først afsluttet efter den 4. maj 2021, hvor han konkluderede, at der ikke var yderligere neurologiske tilbud.

Herefter afventedes konklusionerne på arbejdsprøvningen ved [firma1], hvor vi som nævnt i vores høringsbrev af 23. februar 2023, må lægge til grund, at det fagretlige erhvervsevnetab i praksis vil kunne siges at foreligge en gang i perioden mellem 1. juni 2021 og 1. januar 2022.

P+ anmoder derfor om, at klagen ikke tages til følge, dog med mulighed for at Ankenævnet ud fra ovenstående vurderer, at det dækningsberettigende erhvervsevnetab vurderes dokumenteret og således varigt på et tidligere tidspunkt end det af os som udgangspunkt fastsatte i perioden 1. juni 2021 og 1. januar 2022. Dermed tages klagen delvist til følge.

Klagers advokatombkostninger

Klagers advokat har nedsat sit påstandsbeløb med 4.560 kr. til 64.142,07 kr.

Ankenævnet for Forsikring

14.

99361

P+ tilbyder fortsat pr. kulance at betale en del af klagers advokatombkostninger frem til indbringelsen af sagen for Ankenævnet for Forsikring, idet Ankenævnet anmodes om at fastsætte, hvor stor en andel af advokatombkostningerne, som det vil være rimeligt, at P+ eventuelt afholder."

Til dette har klagerens advokat fremsendt brev af 13/4 2023, hvori det bl.a. er anført:

"Det skal for god ordens skyld præciseres, at indeholdt i påstand 1 er klagerens børns ret til børnepension, hvor udbetalingstidspunktet følger tidspunktet for fastsættelsen af klagerens varige erhvervsevnetab."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget klagerens ansøgning om bidragsfritagelse af 28/2 2020 og ansøgning om forlængelse af bidragsfritagelse af 19/11 2020, statusrapport fra firma1 af 20/7 2021, mail fra selskabet til klageren af 26/8 2021, tværfaglig afslutningsrapport af 9/12 2021 fra firma1, neurologisk speciallægeerklæring af neurolog2 af 4/1 2022, journal fra neurolog1, Videnscenter for Helbred og Forsikrings vurdering 12/10 2022, kommunal tilkendelse af førtidspension af 11/3 2022, selskabets afgørelser af 20/4 2020, 20/4 2021 og 5/5 2022, klagerens klager til selskabet af 11/7 2022 og 27/9 2022, selskabets fastholdelser af 22/8 2022 og 16/11 2022, øvrig korrespondance, faktura og afregnings-specifikationer af 14/6 2021, 15/12 2021 og 27/9 2022, P+ Regulativ 2011, tidligere DIP Regulativ 4 og forsikringsbetingelser til regulativet af juni 2020. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af klagerens ansøgning om bidragsfritagelse af 28/2 2020 fremgår bl.a.:

"

SYGEMELDING

Sygemeldt

☐ Nej ☒ Ja

Hvis ja, fra hvornår?

Dato: 27/5-2019

"

Af statusrapport fra firma1 af 20/7 2021 fremgår bl.a.:

"Arbejdspladskonsulent:

Da der ikke sås nogen progression i praktik hos ..., er det aftalt at den blev afsluttet i forbindelse med [klagerens] ferie.

Trods omlægning af mødetider og skånehensyn, sås praktikken ikke i tilstrækkelig grad at kunnet leve op til [klagerens] skånebehov.

[klageren] oplevede trods ændringer i arbejdstider b.l.a. at han fortsat blev udtrættet, hvorfor han havde behov for middagslur i 1 ½ time.

[Klageren] beskriver desuden hvordan han ligeledes udtrættes i fritiden efter kort tids koncentration. Eksempelvis efter ét spil '500' med [sit barn], oplever [klageren] at være træt den resterende dag.

[Klageren] beskriver at huslige opgaver er vanskelige for ham at overskue. [Klageren] oplever ikke at han har de nødvendige ressourcer til at påbegynde eller færdiggøre praktiske opgaver i hjemmet.

[Klageren] oplever selv sit generelle funktionsniveau værende gået 'drastisk' ned efter opstart i praktik.

[Klageren] har fortsat begrænset fysisk aktivitet og oplever i den forbindelse. [Klageren] oplever at det er vanskeligt at strukturere sin tid og forpligtelser. [Klageren] har b.l.a. ikke haft overskud til at udfylde dagsskemaer for perioden, hvorfor det i stedet blev aftalt at hans kæreste beskriver [Klageren] ud fra kort udtalelse, som er vedhæftet nederst i dette skriv.

Fremtidig praktik

Det er aftalt at der fremsøges ny virksomhedspraktik, med forhåbning om opstart efter uge 31.

[Klageren] er indstillet på at afprøve nyt arbejdsområde, hvor arbejdsopgaver gerne er af mere fysisk karakter.

[Klageren] er åben overfor flere jobområder og foreslår selv praktik indenfor følgende områder:

- Havearbejde/kirkegårdsarbejde
- Pedelfunktioner på skole, ejendomsfirmaer o.lign.
- 'blå mænd' indenfor det kommunale område

Afventer svar fra:

Der afventes aktuelt svar vedrørende eventuel praktik på

Fysioterapeut:

[Klageren] har registreret sig i Brain+ appen (app for optræning af hjernens vitale funktioner).

[Klageren] har i nogle tests, klaret sig over middel, på trods af de sparsomme antal træningspas.

Udtalelse fra [klagerens] kæreste:

De seneste par måneder, oplever jeg at [klageren] har været mere udkørt og meget mindre glad end tidligere.

Han har meget svært ved at samle sig om at komme i gang med en opgave, hvad enten det er arbejdsmæssigt eller det huslige. Papirerne og vasketøj hober sig op, og når det så endelig skal gøres er han helt udkørt efterfølgende.

Han har ingen energi og overskud, og det som tidligere gav ham energi (gå en tur, ro en lille tur mm), magter han kun i meget begrænset omfang.

I samtaler er han blevet ukoncentreret, kort for hovedet og kontant. Det opleves næsten som om, at det er noget der skal overstås, så han kan komme til at slappe lidt af.

Han fortæller ofte om de samme ting, og det er helt tydeligt at han ikke kan huske at jeg allerede har fået det fortalt en gang eller et par gange.

Jeg ser ham ikke smile særligt tit, og det virker meget som om, at dagene er noget han skal igennem, så han kan komme til at sove.

De dage han skal arbejde eller ordne noget, er det meget tydeligt, at han har dundrende hovedpine, er helt udmattet og har en meget lille kapacitet til samvær med andre, herunder undertegnede og hans egne børn.

Hans lunte er helt klart kortere, og han er blevet mere udfarende."

Af mail fra selskabet til klageren af 26/8 2021 fremgår bl.a.:

"Jeg mangler fortsat svar omkring hvornår det er muligt at sende en pensionsoversigt til dig. Du hører nærmere.

Angående den formulering i forsikringsbetingelserne som siger følgende:

Hvis du bliver erhvervsudygtig, har du ret til invalidepension fra den 1. i måneden, efter din varige erhvervsudygtighed er indtrådt, medmindre du er fyldt ... år. P+ bedømmer dig erhvervsudygtig, hvis du har fået tilkendt offentlig førtidspension eller efter regler fastsat af bestyrelsen.

Dette er i forhold til de medlemmer som ikke kan få faginvaliditet.

I dit tilfælde skal du forholde dig til det som er beskrevet på hjemmesiden som siger følgende:

Udbetaling af invalidepension forudsætter, at din erhvervsevne som jurist, økonom eller ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig."

Af tværfaglig afslutningsrapport af 9/12 2021 fra firma1 fremgår bl.a.:

"Jeg henviser til opfølgning i praktikken. Det er forventeligt at det bliver nødvendigt med afklaring i en anden type praktik idet [klagerens] nuværende arbejdsområde ikke tilgodeser hans skånebehov, særligt i forhold til skærmarbejde. Det er derfor forventning, at der skal etableres ny praktik når nuværende praktik er afprøvet tilstrækkeligt.

Det kan blive nødvendigt med samtaler om energiforvaltning. Det forventes at der løbende vurderes om det er nødvendigt med yderligere støtte/andre foranstaltninger.

Startdato: 6. maj 2021 **Afslutningsdato:** 9. december 2021.

...

Indsatser i forløbet

- Finde og opstarte ny virksomhedspraktik når [klageren] er afprøvet i en administrativ rolle i sin nuværende virksomhed.
- Sparring og opfølgning i den nye virksomhedspraktik, hvor der var fokus på fysiske arbejdsopgaver.

- Tilrettelæggelse af praktikforløb sideløbende med at skulle have overskud til fritid/familieliv.
- Opstart af Brain+, i et forsøg på at udvikle kognitive funktioner.

Samlet tværfaglig vurdering og konklusion efter endt forløb

På baggrund af det samlede forløb vurderes det, at [klagerens] kognitive funktionsevne ift. arbejde er væsentligt og varigt nedsat til det ubetydelige i ethvert erhverv og der kan ikke peges på nogen behandlinger, træning eller foranstaltninger, der kan øge funktionsevnen i forhold til arbejdsmarkedet.

Årsagen til den nedsatte funktionsevne er ... motorulykke i maj 2019, hvor [klageren] pådrager sig et brud på brystrygsøjlen samt hjernerystelse. [Klageren] bliver opereret og får indsat skruer og stave i brystryggen. Efter genoptræning er der god bedring men stadig nogle smerter.

[Klageren] har inden forløbet hos [firma1] deltaget i synstræning samt træning af nakken målrettet samsynsproblemer samt kognitive udfordringer. Begge dele har vist bedring ift. objektive undersøgelser men ingen af delene har haft en effekt på hans funktionsniveau ift. arbejdsmarkedet. Under forløbet hos [firma1] har han forsøgt kognitiv genoptræning med app'en Brian+. Det måtte stoppes efter få gange, da [klageren] ikke kunne klare at se på skærmen.

Symptomer efter hjernerystelsen er derfor ikke aftaget trods tidligere vurdering hos neurolog, hvor det udtales, at de skulle bedres væsentligt indenfor 12-24 måneder. De udgør den største barriere ift. at varetage funktioner på arbejdsmarkedet og det vurderes ikke, at der er yderligere behandlingsmuligheder ift. til dette, ligesom det heller ikke vurderes realistisk, at der vil ske en væsentligt spontan bedring.

[Klageren] har før dette forløb forsøgt optrapning i sit tidligere job. I dette forløb har [klageren] været i hhv. 12 og 13 ugers praktik.

Første praktik var hos tidligere arbejdsgiver med arbejdsopgaver at mindre kognitivt belastende karakter samt skånebehov for skærmarbejde, støj og deadlines. Det lykkedes dog ikke at optrappe i tid til mere end 2 x 3-3½ timer med en effektivitet på ca. 33% i alt 2 timer pr. uge, i det skærmarbejde var uundgåeligt og dermed kunne skånebehov ikke tilgodeses. Derfor blev en ny praktik iværksat med opgaver at rent fysisk karakter.

I praktikken, hvor opgaverne udelukkende var fysiske blev [klageren] forsøgt optrappet fra 2x2 timer/ugentligt til 2x3 timer, dette lykkes ikke grundet forværring af det kognitive funktionsniveau.

Dernæst er forsøgt med 2x2 timer den ene uge og efterfølgende uge 1x2 timer. Dette grundet [klageren] har sine ... børn hjemme hver anden uge.

Arbejdsopgaverne i den sidste praktik har været tilrettelagt under optimale skånehensyn og det har

været nødvendigt at hjælpe [klageren] til at sætte både arbejdstid og -dage ned.

Effektiv arbejdstid i den praktiske afprøvning anslås at være 50% i en arbejdstid på 2 timer sv.t. 1 time 2 gange pr. uge i alt 1- 2 timer pr uge.

Praktikkerne har vist en effektiv arbejdstid på 1-2 timer pr. uge.

Begge praktikker medført, at [klageren] ikke havde energi eller mentalt overskud til at varetage sine hjemlige pligter som familiefar, kæreste mm. eller træning til forebyggelse smerter i brystryggen.

Hans fremmøde og arbejdsmoral har i begge praktikker været upåklagelig. Afprøvning og timetal vurderes derfor at være gældende i ethvert erhverv.

Når der refereres til kognitiv nedsættelse eller udfordringer i rapporten er det følgende symptomer [klageren] oplever:

- Ved-siden-af-sig-selv-følelse eller konfus følelse, [klageren] har efterfølgende op mod halve og hele dage svært ved at koncentrere sig og overskue simple opgaver.

- Svimmelhed

- Nedsat overskud til:

- Daglige gøremål som madlavning, rengøring og genoptræning mm.

- Sociale relationer børn, kæreste, venner og familie.

- Nedsat hukommelse

Forløbet er afsluttet i [firma1] og [klageren] har modtaget kopi af Afslutningsrapporten til bemærkning forud for, at den er sendt til sagsbehandler.

Monofaglige afslutningsnotater

...

Vurdering

[Klageren] har været i fysisk genoptræning efter ulykken i 2019 og varetaget denne inden opstart og afprøvning i virksomhedspraktik. Fysisk kan [klageren] selvstændigt varetage genoptræningen, udfordringen og hovedproblemet er, at han ikke har mentale ressourcer til dette samtidig med få timer ugentligt arbejde.

[Klageren] oplever aktuelt daglige smerter øverst i brystryggen, men på et acceptabelt niveau. I løbet af praktikken er de forværret, da [klageren] ikke har haft overskud til at træne. De vil dog bedres igen, når [klageren] får overskud til det.

Der kan ikke peges på andre behandlingsmuligheder, der kan øge funktionsevnen ift. arbejdsmarkedet.

Træning af det kognitive funktionsniveau med Brain+

...

Vurdering

Det er ikke muligt for [klageren] at genoptræne det kognitive funktionsniveau v.h.j. digitale hjælpemidler, da det kræver anvendelse af skærm. Det vurderes heller ikke muligt med andre hjælpemidler, da [klageren] har et generelt lavt energiniveau og overskud.

Beskrivelse af praktikperioden

Formål

Formålet med praktikken var at afprøve, om [klageren] kunne anvende sine formelle og reelle kompetencer på nye jobområder, der ikke krævede skærmarbejde eller udfordrede det kognitive funktionsniveau ud over hans kapacitet, da disse to faktorer var den største barriere for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Ved henvisning til [firma1] er [klageren] i praktik hos tidligere arbejdsgiver med væsentligt tilpassede jobfunktioner. [Firma1s] opgave var at forsøge optrapning i administrative funktioner og derefter i mere praktiske funktioner.

Periode 1

Administrative opgaver hos tidligere arbejdsgiver

01.05.21- 02.06.21

Både [klageren] og arbejdsgiver fortæller, at opgaverne var betragteligt mindre kognitivt krævende end tidligere svt. assistentopgaver. [Klageren] kan sidde i sit eget kontor og har ergonomisk korrekt udstyr. Han bestemmer selv tempo og tilrettelæggelse. Der er stadig tale om skærmarbejde men nu kun i 20 min ad gangen efterfulgt af pause på 40 min. Er på arbejde 3- 3½ timer med en effektiv arbejdstid på 1 time sv.t. 33%.

Arbejdstiden har været som følger:

Uge 15-17: ..., 2 timer hver dag

Uge 18-20: ..., 3-3½ time hver dag

Uge 21-22 ..., 4 timer hver dag

Resultat

[Klageren] fortæller, at han ikke kan overkomme træning ved siden af arbejdet og at hans rygsmerter derfor forværres. Derudover fortæller han, at han må opdele sin weekend i timer og allokere et bestemt antal timer til sin kæreste hver anden uge, når han ikke har børnene. Derudover oplever han kramper i øjnene ved skærmarbejde selvom han forsøger at holde pauser og kun ser på skærmen i kort tid.

Arbejdsgiver fortæller at han oplever [klageren] presset selvom han holder pauser og at han modsat tidligere må læse hans arbejde igennem for at rette fejl. Derudover er det ikke muligt at fakturere hans arbejdstid 1:1.

[Klagerens] kæreste fortæller, at hun under praktikken oplever ham mere udkørt og meget mindre glad end tidligere. Han har meget svært ved at samle sig om at komme i gang med en opgave, hvad enten det er arbejds-mæssigt eller det huslige. Papirerne og vasketøj hober sig op, og når det så endelig skal gøres er han udkørt efterfølgende.

Han har ingen energi og overskud, og det som tidligere gav ham energi (gå en tur, ro en lille tur mm), magter han kun i meget begrænset omfang.

I samtaler er han blevet ukoncentreret, kort for hovedet og kontant. Det opleves næsten som om, at det er noget der skal overstås, så han kan komme til at slappe lidt af.

Han fortæller ofte om de samme ting, og det er helt tydeligt at han ikke kan huske at jeg allerede har fået det fortalt en gang eller et par gange.

Jeg ser ham ikke smile særligt tit, og det virker meget som om, at dagene er noget han skal igennem, så han kan komme til at sove. Hans lunte er helt klart kortere, og han er blevet mere udfarende og har næsten ikke overskud til sine børn.

Plan

Praktikken afbrydes, da der ikke er mulighed for progression og der findes en ny praktik med udelukkende praktisk indhold.

Periode 2

Valg af praktik inkl. skånehensyn

[Klageren] opstarter praktik i en ... lignende funktion på ..., hvor de har fokus på udelivet.

Praktikken er valgt på baggrund af interesse og skånehensyn.

Arbejdsopgaverne var fysiske arbejdsopgaver bl.a. renovering af legeplads, arbejdsopgaver i træ og andre ad hoc-opgaver som fx at sætte en ny pære i.

Skånebehov:

- Kort afstand til og fra praktikken
- Nedsat arbejdstid med restitutionsdage imellem praktikdage
- Ingen skærmarbejde eller administrative opgaver
- Mulighed for at holde 'hjerne-pauser' efter behov.
- Ingen deadlines
- Ingen kørsel
- Ingen koordinering eller planlægning
- Arbejdstiden skal ikke ligge om mandagen, når [klageren] har haft sine børn i weekenden.

Arbejdstilrettelæggelse/organisering

Arbejdstiden blev tilrettelagt således at [klageren] mødte ca. kl. 9 tirsdage og torsdage, således at der er en restitutionsdag imellem praktikdagene og så det ikke grænser lige op til weekenden. Derudover kan [klageren] nå hjem og hvile/sove inden han evt. skal hente børn eller undgå at dette er for tæt på sengetid om aftenen.

...

Fremmøde/Fravær

[Klageren] mødte stabilt og til tiden. Enkelte dage er han taget hjem før tid grundet forværring af kognitive symptomer/mentaludtrætning.

Arbejdsgivers beskrivelse af forløbet

Arbejdsmoral:

[Klageren] har en meget høj arbejdsmoral. Den er fokuseret og aktiv i den tid han er på arbejde.

Omstillings- og indlæringsevne:

De funktioner [klageren] har varetaget på [praktikstedet], har været manuelle. Han har kunnet bestride alle de opgaver han har fået. Den umiddelbare vurdering er, at det ikke har krævet ekstra af [klageren] at løse opgaverne, derfor har han ikke været udfordret på sin indlæringsevne. [Klageren] har været meget omstillingsparat ift. forandringer på arbejdsdagen, hvis kolleger har været syge eller vejrforhold har gjort at de planlagte opgaver ikke var mulige.

...

Fremtidige arbejdsområder:

Håndværksopgaver af forskellig art - særligt hvis der ikke er en særlig deadline på opgaverne.

...

Borgerens egen fremstilling

[Klageren] fortæller, at han har været glad for at komme i praktikken på Den første måned gik godt hvor han arbejdede 2x2 timer. Ved optrapning 2x3 timer forværredes de kognitive udfordringer. Efter nedjusteringen i arbejdstid, som også tilgodeså de uger, hvor børnene var hjemme, gik det en smule bedre, men var stadig hårdt. Han havde brug for at sove 1-2 timer, når han kom hjem fra praktikken og kunne ikke magte almindelig egenomsorg de dage. Når han skulle deltage i sociale ting med enten kæreste eller børn betalte han prisen dagen efter i form af kognitive udfordringer.

Afklaringsforløbet har afdækket flg. ressourcerift. arbejdsmarkedet

- Meget stor arbejdsidentitet og -moral
- Mange ideer og løsningsforslag

Afklaringsforløbet har afdækket flg. barriererift. arbejdsmarkedet

- Væsentligt nedsat kognitivt funktionsniveau som følge af hjernerystelse i 2019.
- Konstante ryg/nakkesmerter
- Effektive arbejdstid ligger på et minimum sv.t. 1-2 timer pr uge, samtidig med at det går ud over egenomsorg."

Af neurologisk speciallægeerklæring fra neurolog2 af 4/1 2022 fremgår bl.a.:

"Aktuelle

Den 26. maj 2019 forulykkede [klageren] på motocrosscykel. Lårene ramte op i hovedet, landede på hovedet. [Klageren] lå lidt, måske kortvarigt bevidstløs. Herefter blev [klageren] kørt til sin kæreste, hvor [klageren] sov i 2 timer og herefter blev [klageren] kørt til ... Sygehus, hvor der blev foretaget traumeskanning, hvor der fandtes brud på 3. og 4. brystryghvirvel samt 2 ribbensbrud. [klageren] blev overflyttet til ... hospital ... den 2. juni 2019, hvor der blev foretaget stabiliserende rygoperation den 3. juni 2019 med stivgørende operation fra 2.-6. brystryghvirvel. [Klageren] var indlagt i 3-5 dage, hvor der var en del brystsmerter, som gradvist er aftaget. Herefter blev [klageren] overflyttet til ... Hospital, hvor [klageren] var indlagt i 3-5 dage og derefter blev [klageren] udskrevet. [Klageren] var ca. 1 måned hos sin kæreste, hvor der var behov for hjemmehjælp. Efter 1 måned kørte [klageren] tilbage til sin egen bolig. Der var fortsat behov for hjemmepleje indtil ca. 1 ½ måned efter skaden.

Den 4. september 2019 var [klageren] til kontrol på ... hospitalet, hvorefter [klageren] kunne starte genoptræningsforløb ved ... Kommune efter ca. 1. måned. Den 10. juni 2020 var [klageren] til ny kontrol på ... hospitalet, hvor CT skanning viste ophelelse fortil i bruddet. Der har været overvejelse vedrørende fjernelse af desematerialet og [klageren] har været til vurdering på ... hospitalet ... ved neurokirurg. Der kunne ikke gives garanti for bedring af ryggenerne ved fjernelse af desematerialet og der blev således ikke foretaget ny operation. Der er forsøgt fysioterapi og i perioden oktober-november 2019 deltog [klageren] i 7-ugers forløb på ryghold. Herefter overgik [klageren] til træningsforløb, som blev afsluttet 1. juli 2020. I perioden maj 2020 til april 2021 var [klageren] tilknyttet neurooptometrist. [Klageren] har også været tilknyttet neuropsykolog og neurolog.

September 2019 forsøgte [klageren] sig med 1 times arbejde, men dette gav en forværring. Efter 4 uger forsøgte [klageren] igen at genoptage arbejdsfunktionen, hvilket også gav en forværring og [klageren] måtte stoppe igen. Januar 2020 startede [klageren] igen i sin ... virksomhed, men havde bl.a. svært ved at klare skærmarbejdet, hvilket gav en irritation af øjnene og udvikling af venstresidig hovedpine. Arbejdstiden blev gradvist øget og [klageren] forsøgte sig med hjemmearbejde. Maj 2020 var der en lille bedring, [klageren] blev tilknyttet neuropsykolog ved ... instituttet i perioden maj 2020 til januar 2021. November 2020 blev [klageren] tilknyttet hjerneskadekoordinator ved ... Kommune. Fra 1. december 2020 og 3 måneder frem havde [klageren] fri fra arbejde og havde her en god periode. [Klageren] startede hos neurolog og genoptog [sport]. April 2021 startede [klageren] med at arbejde igen med pauser, arbejdede max 3½-4½ time om ugen og skulle sove efter at have været på arbejde. [Klageren] var tilknyttet [firma1]. Arbejdet stoppede juni 2021. Juli 2021 blev [klageren] undersøgt for brystsmerter, hvor der fandtes normale forhold. [Klageren] startede efterfølgende som ... medhjælper på [praktiksted] med 2 timer 2 gange om ugen. Der er forsøgt øgning til 2½ time 2 gange om ugen, men dette gav en forværring. [Klageren]

arbejder nu 2 timer 1 gang om ugen i de uger, hvor [klageren] har sine børn hos sig og 2 timer 2 gange om ugen i de uger, hvor [klageren] ikke har sine børn hos sig.

De aktuelle klager er:

1. Udtrætning og udbrændthed.
2. Nedsat hukommelse og nedsat koncentrationsevne. Glemmer hvad der lige er snakket om, skal skrive alt ned.
3. Øget træthed, har brug for middagshvil.
4. Nedsat libido.
5. Hovedpine ved overbelastning.
6. Daglig svimmelhed og konfusion, belastningsrelateret.
7. Konstante rygsmerter, VAS 3-4 på 10 skala, forværring ved fysisk aktivitet.
8. Træthed i øjnene.
9. Nedsat social aktivitet, er blevet en enspænder.
10. Vanskeligt med skærmarbejde.
11. Nedsat evne til at læse, klarer fjernsyn og telefon.
12. Øget irritabilitet.
13. Nedsat stresstærskel.

[Klageren] har svært ved at få klaret de daglige praktiske gøremål i hjemmet. [Klageren] har tidligere været meget fysisk aktiv, men dette er nu meget reduceret, forsøger at løbe lidt i intervaller. Tilstanden har været uændret gennem det sidste 1 ½ år.

...

Medicin

t. Panodil 500 mg, 2 stk. ved behov, 1-2 gange om ugen, undgår helst medicin.

Desuden astmamedicin, medicin mod forhøjet kolesteroltal, Amlodipin og ved behov Sildenafil.

...

Objektivt neurologisk (bærer mundbind)

Klar og samlet, normal tale. Neutralt stemningsleje.

Kranienerver (II-XII): Frie øjenbevægelser, uindskrænket synsfelt. Hører fingergnidning på begge sider. Normal sensibilitet. Normal og egal kraft ved skulderløft og hoveddrejning.

Columna cervicalis: Rotation 80 grader (højre) og 80 grader (venstre), lateralfleksion 30 grader (højre) og 30 grader (venstre), fleksion 30 grader og ekstension 30 grader. Ingen paravertebral trykømhed.

Columna thoracolumbalis: Cikatrice thorakalt efter rygoperation. Klarer strakt benløft til 60° på højre side og 60° på venstre side. (stående) Rotation 20 grader (højre) og 20 grader (venstre), lateralfleksion 20 grader (højre) og 20 grader (venstre). Ingen paravertebralt trykømhed.

Trendelenburg test negativ. FOA 5 cm.

Ekstremiteter: Normal og egal kraft og tonus. Normal sensibilitet for let berøring og nåleprik.

Middellivlige dybe senereflekser i OE, træge dybe senereflekser i UE. Normale plantarreflekser.

Normal koordination. ~

Rombergs prøve: Negativ.

Gang: Normalt gangmønster, klarer blindgang, liniegang, tågang og hælfgang.

Resume

[I 40'erne] mand, som den 26. maj 2019 styrtede på motocrosscykel og pådrog sig brud på 3. og 4. brystryghvirvel samt stød mod hovedet. Siden vedvarende gener som beskrevet under 'Aktuelle' med bl.a. rygsmerter, træthed og hurtig udtrætning, koncentrations- og hukommelsesbesvær,

tendens til hovedpine, svimmelhed og konfusion, problemer med skærmarbejde samt øget irritabilitet. Der er foretaget relevant udredning og forsøgt relevant behandling. Det har ikke været muligt at varetage tidligere arbejde og der er nu forsøgt arbejdsprøvning, hvor der klares 2-4 timer om ugen.

Objektivt findes nedsat bevægelighed i rygsøjlen, ellers normale neurologiske forhold.

Diagnose

...

Dansk

Følger efter hjernerystelse

Opereret for brud på 3. og 4. brystryghvirvel

Konklusion

Der er tale om følger efter hjernerystelse og brud på 3. og 4. brystryghvirvel. Tilstanden har været uændret gennem det sidste 1 ½ år og vurderes som værende stationær."

Af journal fra neurolog1 fremgår bl.a.:

"04-05-2021 Kontrol, ...

Patienten møder i dag til afsluttende opfølgning.

Har haft sygdomsperiode på to måneder og det er gået rimeligt herunder. Har gennemført sin træning af blandt andet nakke og ryg efter forskellige strategier og har suppleret med synstræning. I sidste uge så genoptaget arbejdet 2 timer x 3/uge og det var noget af en overraskelse for det var langt sværere end han havde forestillet sig. Oplevede hurtigt udtrætningsfænomener foran skærmen med efterfølgende hovedpine og var udmattet efterfølgende med behov for hvil efterfølgende.

Har måtte sande at han ikke overkommer både at begynde på arbejde, gennemføre hjemmetræningsøvelser samt træningsøvelser ved de forskellige terapeuter. Vi taler om, at han efterhånden har trænet ganske længe og nok er kørt lidt surt i træningen, så det vil nok være på sin plads at holde en pause med de forskellige træninger og i stedet koncentrere sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstiden efter evne.

Sammenfattende er der ikke yderligere tilbud herfra. Sundhedsforsikringen giver ikke yderligere dækning til patientens neuro-rehabiliterende formål. Patienten er diagnosticeret, undersøgt og der er givet råd og vejledning omkring træning med videre.

AFSLUTTES

til det videre forløb hos egen læge i samråd med den kommunale hjerneskadetræning.

...

Diagnose

DF072 Posttraumatisk hjernesyndrom."

Af Videnscenter for Helbred og Forsikrings vurdering 12/10 2022 fremgår bl.a.:

"Vedrørende vurdering af dokumenteret stationær tilstand med varig betydning for erhvervsevnen.

Den forsikrede kom i maj 2019 ud for et alvorligt uheld, hvor der opstod fraktur af 3. og 4. halsvirvel. Efterfølgende har der været rygsmerter og længerevarende post-commotio symptomer, der har påvirket funktionsevnen socialt og arbejdsmæssigt.

I september 2019 startedes et genoptræningsforløb og efterfølgende har der været gennemført følgende behandlingsforløb:

- Maj 2020 synstræning, hvor resultatet angiveligt var forbedring af symptomer.
- Maj 2020 til januar 2021 forløb hos neuropsykolog.
- November 2020 forløb hos hjernekoordinator.
- Fra januar 2021 forløb hos specialfysioterapeut.

Derudover har en neurolog fra ... Hospital ... undersøgt forsikrede i januar 2021, marts 2021 og forløbet afsluttedes 4. maj 2021.

Af undersøgelsen i januar 2021 fremgår det, at forsikrede klarer sig nogenlunde uden smertestillende, men at der er triggerpunkter for hovedpine. Henvist til specialfysioterapeut. Fra undersøgelsen i marts 2021 fremgår, at der laves øvelser, og at både hovedpine og rygsmerterne er aftaget, og at den væsentligste gene er træthæthed og skærmtræthed. I maj 2021 konkluderes at der har været 2 måneders sygemelding, hvor det er gået rimeligt. Forsikrede har i perioden koncentreret sig om træning. Nu anbefales at pausere med træning og koncentrere sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstiden efter evne.

Det kan således konkluderes, at forsikrede har gennemgået de fleste af de non-farmakologiske behandlingstilbud for langvarige post-commotiogener, og at disse helt frem til maj 2021 har medført visse forbedringer i symptomer og gener. Hvilken indflydelse disse forbedringer har haft for forsikredes arbejdsevne er dog på dette tidspunkt ikke afklaret. Jf. speciallægens anbefaling om at holde pause med træning og i stedet koncentrere sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstid efter evne.

Herefter forsøges erhvervsevnen afklaret i et tværfagligt forløb hos [firma1], som løber fra maj 2021 til december 2021. Konklusionen i deres tværfaglige vurdering er, at det ikke vurderes realistisk, at der vil ske en spontan bedring. Det samme underbygges af speciallæge i neurologi i januar 2022.

Vores vurdering er derfor, at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarende forløb hos [firma1]. Forsikredes helbredssituation har dog sandsynligvis været den samme i maj 2021, her var det dog fortsat ikke dokumenteret. Hvilken betydning det har for P+ vurdering ligger dog udenfor vores kompetenceområde."

Af kommunal tilkendelse af førtidspension af 11/3 2022 fremgår bl.a.:

"Vi vurderer, at du har ret til førtidspension. Pensionen har virkning fra den 01.04.2022.

...

Begrundelse for vores afgørelse

Vi vurderer, at din arbejdsevne er så nedsat, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Vi lægger vægt på indholdet af rehabiliteringsteamets indstilling og sagens akter, hvor det fremgår, at Rehabiliteringsteamet har forholdt sig til at du har en stærk arbejdsmarkedsidentitet og har haft fast fodfæste på arbejdsmarkedet indtil din sygemelding i maj 2019 grundet styrt på motorcross hvor du landede på hovedet og fik en svær kompressionsfraktur af rygsøjlen samt kraftig hjernerystelse. Der har igennem forløbet i jobcenteret været arbejdet med relevante indsats i

kombination med diverse tilbud via sundhedsvæsenet. Du har haft en stærk tro på at kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet, men til trods for flere relevante opkvalificerende beskæftigelsesrettede tiltag, har det ikke medvirket til en udvikling af arbejdsevnen. Du havde svært ved at opretholde 1-2 timers effektivt arbejde i praktikforløb, hvilket ligeledes resulterede i manglende generelt overskud i hverdagen
- bl.a. til at passe dit træningsforløb mv.

Rehabiliteringsteamet kan ikke pege på yderligere indsatser eller behandling som vil ændre funktionsniveauet set i et beskæftigelsesrettet perspektiv. Det må på denne baggrund anses som værende usandsynligt, at du kan opnå fodfæste på arbejdsmarkedet igen - ej heller på det rummelige arbejdsmarked.

Efter en samlet faglig vurdering mener vi, at det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at din arbejdsevne ikke kan forbedres."

Af klagerens advokats tidslinje, jf. klagerens påstand 2, fremgår bl.a.:

"2021

28. januar

Indklagede oplyser, at hvis klager tilkendes forlængelse af bidragsfritagelse vil det være pr. 1. november 2020 hvor 1. bidragsfritagelse ophørte (Bilag 27)

Februar

Klager modtager ikke som normalt en pensionsoversigt, hvilket klageren gentagende gange rykker for telefonisk.

20. april

Indklagede oplyser - 5½ måned efter ansøgning om forlængelse af bidragsfritagelse og ophør af 1. bidragsfritagelse - at klager tilkendes 2. bidragsfritagelsen (Bilag 28)

7. juni

Indklagede oplyser pr. mail at der fremsendes en mail når klageren kan tilgå sin pensionsoversigt på Min Pension.

23. juni

Screendump af pensionsoversigt fremsendes (Bilag 19)

August Klager ringer stort set dagligt og rykker for pensionsoversigt.

11. august

Klager engagerer advokat

26. august

Ankenævnet for Forsikring

26.

99361

Indklagede oplyser pr. mail, at klagers forudsætning for udbetaling af invalidepension er at klagerens erhvervsevne som ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig. Det oplyses ligeledes at indklagede ikke kan oplyse, hvornår pensionsoversigt kan fremsendes til klager (Bilag 5)

30. august

Klager rykker pr. mail for pensionsoversigt (Bilag 20)

1. september

Pensionsoversigt pr. 1 september fremsendes til klageren (Bilag 21).

25. oktober

Klager uploader ansøgning om varig invalidepension

10. november

Klagers advokat rykker ved e-mail indklagede om status på ansøgning, og indklagede bekræfter at ansøgning er modtaget (Bilag 22)"

Af de fremlagte bilag i sagen fremgår det videre, at klagerens advokat forud for sagens indbringelse for nævnet har skrevet breve til selskabet vedrørende spørgsmålet om, hvornår klagerens tilstand var varig den 2/6 2022, 28/6 2022, 11/7 2022, og 27/9 2022

Af afregningsspecifikation fra klagerens advokat af 14/6 2021 fremgår bl.a.:

"Jeg tillader mig hermed at afregne for min bistand i ovennævnte sag i perioden 15. december 2021 til 14. juni 2022 herunder for:

- Telefon- brev- og mailkorrespondance med P+
- Juridisk vurdering
- Afklaring af dækning på diverse forsikringspolicer i forhold til den af P+ truffet afgørelse
- Drøftelser med dig om den videre proces og håndtering af P+
- Øvrig telefon- og mailkorrespondance og arbejde med sagen i øvrigt

Mit salær udgør efter medgået tid kr. 21.318,33 med tillæg af moms, eller i alt kr. 26.647,91 inkl. moms."

Af afregningsspecifikation fra klagerens advokat af 15/12 2021 fremgår bl.a.:

" Jeg tillader mig hermed at afregne for min bistand i ovennævnte sag i perioden 25. august 2021 til 14. december 2021, herunder for:

- Møde her på kontoret den 25. august 2021
- Gennemgang af sagens dokumenter samt historik mv.
- Afklaring af policer og vilkår på ulykkes- og erhvervsevnetabsforsikringspolicer hos ..., ..., ... og P+
- Juridisk vurdering af forsikringsdækning under ovennævnte ulykkesforsikringer samt pensionsforsikring
- Drøftelser med dig om den videre proces og håndtering af forsikringsselskab samt valg af speciallæge

- Telefon- og mailkorrespondance med P+
- Øvrig telefon- og mailkorrespondance og arbejde med sagen i øvrigt

Mit salær udgør efter medgået tid kr. 21.473,00 der pr. kulance reduceres til kr. 18.000,00 med tillæg af moms, eller i alt kr. 22.500,00 inkl. moms."

Af afregningsspecifikation fra klagerens advokat af 27/9 2022 fremgår bl.a.:

"Som aftalt afregner jeg hermed for min bistand i ovennævnte sag i perioden 15. juni 2022 til 27. september 2022 herunder for:

- Telefon- brev- og mailkorrespondance med P+
- Juridisk vurdering af det fremsendte fra P+
- Drøftelser med dig om den videre proces og håndtering af P+
- Udarbejdelse af klageskrivelse
- Øvrig telefon- og mailkorrespondance og arbejde med sagen i øvrigt.

Mit salær udgør efter medgået tid kr. 15.643,33 med tillæg af moms, eller i alt kr. 19.554,16 inkl. moms."

Af forsikringsbetingelser fra juni 2020 fremgår bl.a.:

"6.3

Hvis du i de sidste fem år, før din ret til pension indtræder, på grund af svigtende helbred, har fået nedsat din løn og dermed dine indbetalinger, kan det efter P+'s skøn beslattes, at dette ikke skal have indflydelse på pensionen.

INVALIDITETSYDELSER

Der er følgende muligheder:

- Bidragsfritagelse.
- Varig invalidepension.
- Midlertidig invalidepension.
- Børnepension.

7. Bidragsfritagelse

7.1

Hvis du på grund af sygdom eller ulykke har fået din erhvervsevne nedsat til en tredjedel eller derunder eller tilstrækkeligt til, at du ikke kan bestride dit hidtidige hverv, uden at du dog for tiden opfylder betingelserne for at få tildelt varig eller midlertidig invalidepension, kan P+ midlertidigt fritage dig helt eller delvist fra at betale pensionsbidrag, når forholdene taler for det. Dine pensionsrettigheder vil i så fald være uændrede.

...

8. Varig invalidepension

8.1

Hvis du bliver erhvervsudygtig, har du ret til invalidepension fra den 1. i måneden, efter din varige erhvervsudygtighed er indtrådt, medmindre du er fyldt ... år. P+ bedømmer dig erhvervsudygtig, hvis du har fået tilkendt offentlig førtidspension eller efter regler fastsat af bestyrelsen.

...

8.5

Du får udbetalt invalidepensionen fra den 1. i måneden, efter din ret til invalidepension er indtrådt, dog tidligst fra det tidspunkt indbetalinger til P+ ophører.

8.6

Hvis du har ret til varig invalidepension, jf. 8.1, og du er ansat i fleksjob, skånejob eller lignende eller har anden løn- eller erhvervsindtægt, vil indtægten herunder vedrørende offentlige tilskud blive modregnet i din varige invalidepension.

8.7

P+ kan til enhver tid kræve, at der for medlemmer, der er tildelt varig invalidepension foretages en helbredsundersøgelse af en læge, som P+ vælger. Helbredsundersøgelsen betales af P+.

...

9. Midlertidig invalidepension**9.1**

Virksomhedsmedlemmer, hvor den virksomhed, som medlemmet er ansat i, har indgået aftale med P+ herom, har ret til midlertidig invalidepension. ... For at blive tildelt midlertidig invalidepension skal du være midlertidigt erhvervsudygtig. P+ bedømmer dig midlertidig erhvervsudygtig, hvis du på grund af sygdom eller ulykke har fået din erhvervsevne nedsat til halvdelen eller derunder uden at have ret til varig invalidepension.

10. Børnepension**10.1**

Som obligatorisk medlem i offentlig ansættelse har dine børn - herunder adoptivbørn - ret til børnepension, indtil de er fyldt 21 år, når du overgår til invalidepension. "

Selskabet har i mail til klageren af 26/8 2021 bl.a. anført, at klageren har faginvaliditetsdækning, og at gældende for klageren er følgende, der fremgår af selskabets hjemmeside:

"Udbetaling af invalidepension forudsætter, at din erhvervsevne som jurist, økonom eller ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1970'erne, blev sygemeldt i maj 2019 efter et motorcykeluheld, hvor han fik brud på rygsøjlen og kraftig hjernerystelse. Klageren forsøgte i begrænset omfang at genoptage konsulentarbejde fra januar 2020 til december 2020 og forsøgte sig herunder med hjemmearbejde inden for sit hidtidige fag, men havde svært ved skærmarbejde. Klageren gennemgik fysioterapi, 7-ugers ryghold og efterfølgende træningsforløb, som blev afsluttet 1/7 2020. Fra maj 2020 til april 2021 var han tilknyttet en neurooptometrist, fra maj 2020 til januar 2021 var han tilknyttet en neuropsykolog, fra november 2020 var han tilknyttet en hjerneska-

Ankenævnet for Forsikring

29.

99361

dekoordinator, og fra januar 2021 var han tilknyttet specialfysioterapeut. Derudover blev klageren undersøgt hos neurolog i januar og marts 2021, og forløbet blev afsluttet 4/5 2021. Fra 1/12 2020 og 3 måneder frem arbejdede klageren ikke.

Fra den 1/5 2021 til den 2/7 2021 var han i praktik hos sin tidligere arbejdsgiver med arbejdsopgaver af mindre kognitivt belastende karakter og skånehensyn for skærmarbejde, støj og deadlines. Han trappede op til 2 x 3-3,5 timers arbejde om ugen med effektivitet på ca. 33 %. Skærmarbejde var uundgåeligt. Praktikken blev afbrudt, da der ikke var mulighed for fremgang. Han kom efterfølgende i anden praktik til den 9/12 2021, hvor der alene var fysiske opgaver, og han blev forsøgt trappet op til 2 x 2 / 2 x 3 timer ugentligt, hvilket dog ikke var muligt som følge af forværring af de kognitive gener. Klageren havde skånehensyn i form af blandt andet kort afstand til og fra praktikken, nedsat arbejdstid med restitutionsdage imellem praktikdage, ingen skærmarbejde eller administrative opgaver, mulighed for at holde 'hjerne-pauser' efter behov, ingen deadlines, ingen kørsel og ingen koordinering eller planlægning. Klageren arbejdede 2 x 2 timer om ugen den første måned, og ved optrapning til 2 x 3 timer om ugen blev hans kognitive gener forværrede. Den effektive arbejdstid blev anslået til 50 %. Han er tilkendt førtidspension med virkning fra den 1/4 2022.

Selskabet har ydet varig invalidepension fra den 1/1 2022 og frem.

Klageren kræver, at selskabet skal udbetale varig invalidepension fra den 1/7 2020 og frem og afholde klagerens udgifter til advokat frem til indbringelsen for Ankenævnet for Forsikring, i alt kr. 64.142,07. Han har anført, at selskabet ikke har anvendt en korrekt forståelse af aftalegrundlaget ved fastsættelsen af det tidspunkt, hvorfra han er berettiget til varig invalidepension, idet selskabet ikke har lagt vægt på, hvornår tilstanden måtte anses for varig, men alene har anset det for afgørende, hvornår der forelå dokumentation for, at tilstanden var varig. Klageren har anført, at hjernerystelse og følgerne heraf har umuliggjort, at han kan varetage et arbejde inden for sit eget erhverv. Af den tværfaglige afslutningsrapport fra firma1, fremgår det, at kla-

geren begyndte et praktikforløb hos sin tidligere arbejdsgiver den 6/5 2021, men at det umiddelbart efter forløbets påbegyndelse stod klart, at arbejdsprøvningen måtte afbrydes, da klageren ikke var i stand til at varetage arbejdsopgaverne. Klageren har anført, at praktikken rettelig blev afbrudt den 2/7 2021 og ikke den 2/6 2021, som anført i rapporten. Klageren har også anført, at det af speciallægeerklæring fra neurolog 2 af 4/1 2022 fremgår, at klagerens tilstand havde været uændret gennem det sidste 1½ år og vurderedes at være stationær. Det må derfor lægges til grund, at klagerens erhvervsevne i eget erhverv har været nedsat til 1/3 eller derunder, og at tilstanden har været uforandret siden 4/7 2020. Klageren har videre anført, at selskabet i opdraget til Videnscenter for Helbred & Forsikring ikke har angivet, at det var klagerens erhvervsevne i eget erhverv, der skulle vurderes. Videnscenter for Helbred & Forsikring vurderer desuden, at klagerens tilstand har været uændret siden maj 2021.

Selskabet har anført, at klageren ikke har dokumenteret at have ret til dækning for varig nedsættelse af den fagretlige erhvervsevne med mindst 2/3 før den 1/1 2022, hvor arbejdsprøvningen ophørte, da der tidligst kan ske udbetaling af varig invalidepension, når lidelsen er dokumenteret stationær, og alle behandlingsmuligheder er udtømte og afprøvede. Selskabet har i anden række anført, at klageren tidligst kan være berettiget til ydelser fra den 1/6 2021. Selskabet er uenig i, at klageren ved speciallægeerklæring af 4/1 2022 af neurolog2 har dokumenteret at have et varigt erhvervsevnetab i eget erhverv på mindst 2/3 siden den 4/7 2020. Alle behandlingsmuligheder var på dette tidspunkt ikke afprøvet og udtømte, og klageren gennemgik efterfølgende forløb ved neurolog, som afsluttede sine undersøgelser den 4/5 2021. Herefter afventedes konklusionerne på arbejdsprøvning ved firma1. Selskabet har anerkendt, at klageren har haft behov for professionel bistand i en periode forud for sagens behandling i nævnet. Selskabet har anført, at "P+ tilbyder fortsat pr. kulance at betale en del af klagers advokat-omkostninger frem til indbringelsen af sagen for Ankenævnet for Forsikring, idet Ankenævnet anmodes om at fastsætte, hvor stor en andel af advokatomkostningerne, som det vil være rimeligt, at P+ eventuelt afholder".

Af journalnotat af 4/5 2021 fra neurolog1 fremgår det, at klageren blev afsluttet til videre forløb hos egen læge i samråd med den kommunale hjerneskadetræning.

Af statusrapport fra firma1 af 20/7 2021 fremgår det, at "Da der ikke sås nogen progression i praktik hos [tidligere arbejdsgiver], er det aftalt, at den blev afsluttet i forbindelse med [klagerens] ferie. Trods omlægning af mødetider og skånehensyn, sås praktikken ikke i tilstrækkelig grad at kunnet leve op til [klagerens] skånebehov. [Klageren] oplevede trods ændringer i arbejdstider b.la. at han fortsat blev udtrættet, hvorfor han havde behov for middagslur i 1 ½ time".

Af mail fra selskabet til klageren af 26/8 2021 fremgår det, at "I dit tilfælde skal du forholde dig til det som er beskrevet på hjemmesiden som siger følgende: Udbetaling af invalidepension forudsætter, at din erhvervsevne som jurist, økonom eller ingeniør er nedsat til 1/3 eller derunder og er varig".

Af tværfaglig afslutningsrapport af 9/12 2021 fra firma1 fremgår det, at klagerens "kognitive funktionsevne ift. arbejde er væsentligt og varigt nedsat til det ubetydelige i ethvert erhverv og der kan ikke peges på nogen behandlinger, træning eller foranstaltninger, der kan øge funktionsevnen i forhold til arbejdsmarkedet ... Symptomer efter hjernerystelsen er derfor ikke aftaget trods tidligere vurdering hos neurolog, hvor det udtales, at de skulle bedres væsentligt indenfor 12-24 måneder. De udgør den største barriere ift. at varetage funktioner på arbejdsmarkedet og det vurderes ikke, at der er yderligere behandlingsmuligheder ift. til dette, ligesom det heller ikke vurderes realistisk, at der vil ske en væsentligt spontan bedring ... Praktikkerne har vist en effektiv arbejdstid på 1-2 timer pr. uge ... Afprøvning og timetal vurderes derfor at være gældende i ethvert erhverv ... Afklaringsforløbet har afdækket flg. barriererift. Arbejdsmarkedet

- Væsentligt nedsat kognitivt funktionsniveau som følge af hjernerystelse i 2019.
- Konstante ryg/nakkesmerter
- Effektive arbejdstid ligger på et minimum sv.t. 1-2 timer pr uge, samtidig med at det går ud over egenomsorg".

Af neurologisk speciallægeerklæring af neurolog2 af 4/1 2022 fremgår det, at "Tilstanden har været uændret gennem det sidste 1 ½ år og vurderes som værende stationær".

Af Videnscenter for Helbred & Forsikrings vurdering af 12/10 2022 fremgår det, at "Det kan således konkluderes, at forsikrede har gennemgået de fleste af de non-farmakologiske behandlingstilbud for langvarige post-commotiogener, og at disse helt frem til maj 2021 har medført visse forbedringer i symptomer og gener. Hvilken indflydelse disse forbedringer har haft for forsikredes arbejdsevne er dog på dette tidspunkt ikke afklaret. Jf. speciallægens anbefaling om at holde pause med træning og i stedet koncentrere sig om genoptagelse af arbejdet med forsigtig øgning af arbejdstid efter evne. Herefter forsøges erhvervsevnen afklaret i et tværfagligt forløb hos [firma1], som løber fra maj 2021 til december 2021. Konklusionen i deres tværfaglige vurdering er, at det ikke vurderes realistisk, at der vil ske en spontan bedring. Det samme underbygges af speciallæge i neurologi i januar 2022. Vores vurdering er derfor, at den varige erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret i december 2021 efter det tværfaglige afklarende forløb hos [firma1]. Forsikredes helbredssituation har dog sandsynligvis været den samme i maj 2021, her var det dog fortsat ikke dokumenteret".

Af forsikringsbetingelsernes punkt 8.1 fremgår det "Hvis du bliver erhvervsudygtig, har du ret til invalidepension fra den 1. i måneden, efter din varige erhvervsudygtighed er indtrådt, medmindre du er fyldt ... år".

Nævnet bemærker, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er klageren, som skal bevise rigtigheden og størrelsen af sit krav.

Invalidepension og børnepension

Nævnet bemærker, at der er enighed mellem parterne om, at der er tale om en fagspecifik dækning, og at klagerens varige erhvervsevnenedsættelse skal bedømmes i forhold til klagerens eget erhverv.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren har godtgjort, at hans fagspecifikke erhvervsevne har været varigt nedsat fra maj måned 2021, hvorfor selskabet skal yde dækning

Ankenævnet for Forsikring

33.

99361

fra den 1/6 2021 og frem. Selskabet skal derfor yde dækning til klageren for invalidepension fra den 1/6 2021 i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Nævnet har bl.a. lagt vægt på, at klageren frem til maj 2021 fortsat var i behandling for sine gener, og at han først blev afsluttet af neurolog1 den 4/5 2021, at de behandlingsmæssige muligheder først på dette tidspunkt var udtømt, at arbejdsprøvningen inden for klagerens eget erhverv umiddelbart herefter dokumenterede en helt ubetydelig erhvervsevne, og at det fremgår af speciallægeerklæringen af 4/1 2022, at klagerens tilstand er stationær og har været uændret gennem det sidste 1 ½ år.

Nævnet har også lagt vægt på, at det følger af forsikringsbetingelsernes punkt 8.1, at klageren har ret til invalidepension fra den 1. i måneden efter den varige erhvervsudygtighed er indtrådt.

Advokatomkostninger

Nævnet bemærker med henvisning til § 23, stk. 3, i nævnets vedtægter, at udgangspunktet er, at ingen af parterne betaler omkostninger ved tvistløsningsbehandlingen til den anden part. Der ikke grundlag for at fravige dette udgangspunkt i denne sag.

Ifølge forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3, kan den sikrede i forbindelse med udenretlig fremsættelse af krav mod selskabet kræve rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand dækket af selskabet.

Nævnet bemærker, at selskabet har anerkendt, at klageren har ret til at få dækket rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand frem til indbringelsen af sagen for nævnet.

Under hensyn til sagens forløb og udfald finder nævnet efter en samlet konkret vurdering det rimeligt, at selskabet skal dække klagerens advokatomkostninger forud for sagens indbringelse for nævnet med et beløb, som skønsmæssigt fastsættes til 25.000 kr. inkl. moms.

Ankenævnet for Forsikring

34.

99361

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, P+, Pensionskassen for Akademikere, skal anerkende, at klagerens fagspecifikke variable erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 fra den 1/6 2021. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen og skal yde dækning i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. Selskabet skal endvidere dække klagerens advokatomkostninger med 25.000 kr. inkl. moms. Forfaldne beløb forrentes i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Svend Bjerg Hansen